

Znamení času (co to je, jak to případně poznat, co s tím církev a podobně)

Ladislav Hejdánek

Related preparatory texts:

[Znamení času \(co to je, jak to případně poznat, co s tím církev a podobně\)](#)

k dokumentu existují tyto přípravné texty:

[Znamení času \(co to je, jak to případně poznat, co s tím církev a podobně\)](#)

◆ přednáška, česky, vznik: 21. 3. 2001 ◆ poznámka: pouze fragment, není jisté, že jde skutečně o tuto přednášku, odhadnuto podle pravděpodobně související přípravy

◆ lecture, Czech, origin: 21. 3. 2001

Znamení času (co to je, jak to případně poznat, co s tím církev a podobně) [2001]

[strojový, neredigovaný přepis – model Gemini 3 (flash/pro) – únor 2026]

--- (s1b_cleaned.flac) ---

Hejdánek: Věda předpokládá pro jistotu, aby si nezahládala, že náhoda. To je slovo, kterého se nemusíme nijak děsit nebo štítit. To je krásná taková firma nebo nápis tam, kde si nevíme. Ve středověku na mapách napsali *Hic sunt leones*, mohli tam napsat náhoda, třeba.

Ať už to bylo jakkoliv, to není naše otázka. Ale co je důležité, aby nějaký organismus vůbec mohl začít žít, tak musí být schopen navázat na minulost. To znamená třeba, aby Míša byl schopen létat jako *Schuspaitl*, tak musí napodobit své předky, kteří už taky tak litali.

--- (s2b_cleaned.flac) ---

Hejdánek: Astrologie bude platit, bude závažná ve chvíli, kdy lidé se obrátí k tomu zády a budou si hledět budoucnosti, tak ta astrologie nejenom že upadne v zapomnění, ale přestane platit, přestává mít váhu. Protože už tady ten člověk, kdo původně na ni měl reagovat, na ni přestává reagovat. Tak to je podobně, jako když nějaká bakterie něco, nějakou vynikající mutaci vynalezne třeba, ale nemá potomky. Nikdo na ni nezareaguje, tak to prostě už nefunguje, tak je to ztraceno. Tedy v tomto smyslu myslím, že existují modernější, racionálnější metody, jak zprůhlednit lidské situace, než je astrologická. A ve chvíli, kdy lidé přestanou s tím počítat, tak ta astrologie přestává být funkční. Ovšem dneska jsme shodou okolností v době, kdy se zdá, že lidé nepřestávají se orientovat tímto směrem, nýbrž naopak začínají. Tak teď je otázka zase, jak dalece to má šanci a tak dále. Ale v podstatě záleží, po mém soudu, na tom, nakolik jsou lidé ochotni na to reagovat. Pokud nebudou na to ochotni reagovat, tak těmi hvězdami určování nebudou. To je všechno.

Jiný hlas: Tak teď otvíráme diskusi, kdokoliv svobodně a nebojte se promluvit i do toho mikrofonu, i kdyby to nebylo přímo k věci, prostě je potřeba si vytvořit takovou atmosféru tvůrčí.

Já si myslím, že astrologie měla své racionální jádro také v tom, že to je vlastně pokus nějak se s osudem vyrovnat, nějak se vyhnout některým věcem, kterým by se člověk nevyhnul, kdyby neznal třeba tu konstelaci. Čili už vznik astrologie sám je v jistém smyslu určitou kritikou osudovosti neúprosné. Kromě toho tak i magie, to, co jsme tady slyšeli od doktora Hejdánka, by zasluhovalo ještě dalších recenzí, poněvadž celá řada magických úkonů měla právě tento rys – předejít katastrofě. Nešlo pouze o to zopakovat, imitovat určitou událost, která stála na počátku, to původní, prapůvodní, ale šlo o to dosáhnout něčeho víc, než je dáno nebo než je určeno nebo než musí být. Že výklad určitých rituů stále ještě pokulhává. Já tady řeknu takový banální příklad. Na hoře *Karmel*, když ti proroci *Baalovi*, aby donutili svého boha se ozvat, se bodali špicemi, nějakými takovými meči, prolévali krev a domnívali se, že *Baal* je uslyší. Z tohoto ritu je naprosto patrná jedna věc: oni si najednou byli vědomi toho, že bůh sám nestačí, že mu musí nějak pomoci, že musí projevit svou aktivitu a že bez této aktivity ani *Baal* v tomto případě nezasáhne. Vycházeli z toho, že *Baal* pravděpodobně má málo života sám v sobě, že potřebuje tedy, abych já člověk mu život dodal, abych mu přispěl určitou dávkou. A proto prolévali krev. Je to taková, řekl bych, magická transfuze krve, kterou ti *Baalovci* prováděli na hoře *Karmel*. A to je racionální moment všech těchto rituů. Je to pokus vyskočit ze schématu. Tento pokus je sám schematizovaný, ale přesto ukazuje právě k té lidské aktivitě, která nesmí být zanedbána. Tady ještě to je v nerozhodnuté podobě, deformované, ale už je zde náznak. To se pokouším, aby tady Štěpán neměl dojem i vy ostatní, že se mi jeví věci naprosto průzračně.

Hejdánek: Já mám dojem tedy třeba od konce. Samozřejmě že víme o celé řadě mutací u člověka. Třeba mongolismus je mutace. Ale blbá. Většina mutací jsou blbé. Tady jde o to, že mutace je náhodná – takhle se to vykládá – mutace jsou náhodné. Existuje jakási zákonitost, že při reprodukci organismu, to jest při té sériové produkci potomstva, dochází k odchylkám, náhodným odchylkám. Většina náhodných odchylek je neživotaschopná. Ale některé se mohou projevit jako životaschopné, a když jsou mimořádně životaschopné, tak mohou v dlouhých obdobích převládnout jako nová forma toho živého organismu nad tou dosavadní. Tak samozřejmě mongolismus nepřevládne, protože mongoloidní děti nejsou schopny

samostatné existence. Mohou žít jedině, když se o ně starají druzí lidé. Ale jsou nepochybně mutace i pozitivní, které my ovšem nezjistíme, leč když už to nejsou mutace nové, nýbrž už jsou zaběhané. Tedy patří k podstatě celé věci ve vývoji, že to nové je naprosto nenápadné, toho si nikdo nevšimne. Teprve když se to prosadí, tak pak už je to jasné, ale pak už to není nové.

Jiný hlas: Už mi je jasné, že si myslíte, že se tak nějak dohromady skloubuje několik teorií. Ale mám takový dojem, že tedy člověk už dávno je a ještě dlouho bude sám jako takový. Tudíž proto je tam možnost vzniku toho pásma a proto se to podobá tolik tomu světu ideí, kterému se přibližuje. Eliade taky byl a bude, je věčný. Tak jsem to myslel. Pouze ho objevujeme.

Hejdánek: To tady není nezávisle na tom člověku. To pásmo ten člověk si tvoří. To jest on, především se tam nezaznamenává všechno. Zaznamená se jenom to, co je schopen on nějakým způsobem recipovat. I když třeba ne za plného vědomí, on si to neuvědomuje, ale nicméně to musí do toho pásma nějak zapojit, musí to zaznamenat. Je celá řada věcí, které tam zaznamenány nejsou. Není tam všechno. To není pásmo kosmické, na něž on by byl napojen jako třeba náš tranzistor je napojen na vysílací stanici, ale on sám – každý člověk to pásmo má jiné jenom záleží na tom, kde zrovna je přítomen. Když se děje něco ve vedlejší místnosti, kde přítomen nejsem, tak to v mém pásmu nebude.

Tak to je první věc. Tedy nepochybně člověk je ale neschopen to všechno mít před sebou. Člověk by se zbláznil, kdyby reagoval na všechno, kdyby si to jenom pamatoval, kdyby si to uvědomoval. Dokonce paměť ze samé podstaty věci je něco, co není přítomno. My si to musíme vybavovat po částech. To všechno, co si pamatujeme, nikdy si nemůžeme vybavit najednou. Proto my musíme některé věci potlačovat. My je potlačujeme už tím, že je nebereme na vědomí. Pak je potlačujeme tím, že je zapomínáme. Pak je potlačujeme tím, že vědomě od nich odvádíme svou pozornost, i když se nám vtírají. Člověka napadají nejrůznější věci, tedy dost také pochybného rázu, a člověk je vytlačuje ze svého vědomí. Ale nejenom to, ale je spousta věcí, které musíme zapomenout, když si chceme otevřít mysl pro nové zážitky. Já si nemůžu detailně pamatovat celý průběh včerejška, protože už by se mi tam dnešek nevešel nebo těch let minulých. Prostě musím si to zjednodušovat. Tohle všechno je stejně podstatné jako to, že jsem schopen to zaznamenávat. Pro člověka je důležité, aby dovedl zapomínat stejně, jako si dovede pamatovat.

No a teď ovšem může dojít k anomáliím. Člověk může zapomínat věci, které si má pamatovat, a naopak si pamatuje věci, které má zapomenout. Tak například Němci mají tendenci si pamatovat věci, které by měli už dávno zapomenout.

Jiný hlas: A Češi ne?

Hejdánek: Já myslím historicky tedy. Češi už to dávno zapomněli. V tomhle srovnání tady my už nemáme dojem, že bychom měli nějak znovu hrát světovou úlohu, že bychom měli zase vybudovat ze své země velmoc světovou.

Jiný hlas: Už to v podstatě zapomněli, že by to vůbec šlo.

Hejdánek: Němci prostě furt mají dojem, že ještě mají šanci, že ještě by měli v Evropě hrát velkou roli. To je věc, která na ně pořád doléhá. Nepochybně je to tedy kolektivní paměť tohle.

Ale nebo Američané jsou neobyčejně zatíženi historií vyhubení Indiánů. Oni by to rádi zapomněli, oni to potlačují, o tom se moc nemluví, a jsou tím prosceni. Rusové jsou nesmírně zatíženi historií ruského státu, tím, jak z toho maličkého státečku, který byl vedle kolosu Litvy třeba, tak jak se to všechno přesunulo. Ta historie nesmírně zatěžuje, všechny velmoci jsou zatíženy. Naopak zas malé státy jsou zatíženy takovým ukřivděním a takovým komplexem bezmoci. To jsou kolektivní, ale individuálně je to taky. Malí lidé, třeba malá žena, té to tolik nevádí, ale když je malý muž, tak je velmi těžké se s ním domluvit. Skutečně jsou to jenom výjimky, že to překonají.

To je všechno jenom příklad toho, co lidé mají zapomenout a oni nezapomínají. A zas jsou jiné věci obráceně. Tedy pak nastupují psychiatři, pak jim to dávají do pořádku. Když to člověk sám neumí zapomínat to, co má zapomenout, a pamatovat si, co si má pamatovat, no tak ho spravují ti psychiatři a připomínají mu to, co si má pamatovat, a učí ho zapomínat a nedbat toho, co...

Jiný hlas: Já myslím, že to tak jednoduché není. Já bych zase tady musela říkat Freud, Freud vždycky na tě dojde, to je úplně trapný. Ale proč tedy někdo si nepamatuje, že kdysi zažil něco otřesného, a když mu to nějaký Freud psychoanalýzou připomene, tedy vybaví mu to, tak se mu úžasně uleví? Vy jste řekl, že psychiatři pomáhají zapomínat. Ano, to je vlastně forma toho zapomnění. Jak zapomenout, ale proč to pracuje proti člověku? To je vlastně podvědomí.

Hejdánek: To je chybná reakce člověka. K takovým chybným reakcím dochází. Malé dítě se poprvé spálí a bojí se potom sirek. Ale vysvětlíte mu, jak se se sirkami správně pracuje, vysvětlíte mu kořen věci, a on se přestane bát. Já se pamatuju ze svého dětství, že jsem se díky tomu, že jsem velmi často byl s babičkou, která se děsně bála bouřky, tak jsem se bál bouřek. A potom jednou jsem šel s otcem a byla bouřka a já jsem se klepal jako osika. A on mně řekl: „Toho se neboj, to je příroda.“ Já bačkora věděl, co je příroda, ale prostě viděl jsem, že cosi se tím vysvětluje, že otec je klidný, a od té doby jsem se přestal bát.

No, co on udělal? Vlastně udělal to, co dělá psychiatr. Tam v té shodě okolností by Freud v tom nenašel zalíbení, ale nicméně je to vlastně stejný mechanismus. Já jsem falešně reagoval a otec mě naučil reagovat přiměřeně. To je to, co dělají psychiatři. Ať už se to týká sexu, no prosím, tak to je jenom zvláštní případ, kterému věnoval Freud zvláštní pozornost, ale v podstatě ta metoda je stejná i u jiných věcí.

Chybná reakce zavede člověka tak daleko, že on sám sobě přestane rozumět, že přestane rozumět světu kolem sebe a fixuje se na některé momenty, na kterých se fixovat nemá. Teď je třeba ho z toho vyvést, z toho bludiště.